

Από τους «Μεγάλους Κλημους»

Α Μ Φ Ι Β Ο Λ Ι Α

Στὸν ποιητὴ *Κωστή Παλαμά*.

Μουχρό, βοερό, στῆς ζήσης τ' ἀκρογιάλι,
 πού τοῦ Καιροῦ τ' ὠκεάνειο κῆμα μ' ἔχει βγάλη,
 παντοτεινὸ βουλήθηκα κ' ἐγὼ νὰ χτίσω κάτω,
 — ἓνα παλάτι,
 καὶ νὰ, τὴν τέχνη καταπιάστηκα,
 νὰ μάθω τῷ ρυθμῶνε,
 αὐτὴ νὰ μάθω μόνε·
 τὴν καταπιάστηκα παιδί κι ἀναρωτῶ ἓνα γέρο,
 ἔμένα, ἀνίσως καὶ τὴν ἔμαθα ποτές, τὸ ξέρω;

Ἐναν αἰώνιον ἔρωτα ὄνειρεύτηκα
 σὰν ἦμουν εἴκοσι χρονῶνε,
 καὶ μιὰ γυναῖκ' ἀγάπησα,
 μιὰ μόνε·
 τίποτε δὲ μοῦ ἀρνήστηκε, καλόγνωμη,
 μὰ μοῦ ξεσκίζει τὴν καρδιά στὸ νοῦ μου σὰν τὸ φέρω,
 ἀνίσως καὶ μ' ἀγάπησε καμμιὰ φορά, τὸ ξέρω;
 Γιὰ νὰ γλυκάνω τότ' ἐγὼ τὸν πόνο μου
 βάλθηκα τῆς σοφίας γιὰ ν' ἀποχτήσω, πίσω,
 τὸν ἀξετίμητο καρπὸ·
 γίς κι οὐρανὸ
 καθὼς τὸ Φάουσεν τὰ σπούδαξα, καθὼς τὸ Φάουσεν εἶδα,
 χωρὶς ἐλπίδα,
 πὼς τίποτε ὡς τὰ ὕστερα δὲν ξέρω,
 αὐτὸ τὸ ξέρω!

Διάβ' ἡ ζωὴ καὶ τώρα στ' ἀκρογιάλι της σκυφτός,
 πού ζῶνει το ὁ Καιρὸς ὁ ὠκεανός,
 κάθουμαι κι ἀγναντεύω πέρα,
 τὰ πέλαγ' ἀγναντεύω ἀτέλειωτα, νύχτα καὶ μέρα,
 ὡς πού νὰ ἰδῶ τον, ὁ καλὸς βαρκάρης νὰ προβάλῃ,
 πού θὰ μὲ πάρῃ, νὰ μὲ φέρῃ ἀγάλη,
 — ὄρτσα καὶ σία! —
 πρὸς τοὺς αἰώνιους τοὺς ρυθμούς, τὸν αἰώνιον ἔρωτα
 καὶ τὴν ἀληθινή, τὴ μιὰ σοφία.
 Καὶ συλλογιέμαι: Ἐκεῖνος μιὰ φορά
 γιὰ βέβαια θ' ἀποφανῇ, νὰ φτάξῃ καρβαλλάρης
 πάνου στ' ἀρχαῖο του τὸ κουπί ὁ καλὸς παλιὸς βαρκάρης
 μὰ ἐτοῦτα, πού ἡ ψυχὴ μου λαχταρεῖ,
 θολώνουνε τὰ μάτια μου στὸ νοῦμου σὰν τὸ φέρω,
 ἀνίσως θ' ἀντικρύσω τα καμμιὰ φορά, τὸ ξέρω;

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΚΑΜΠΥΣΗ

Ἡ κ. Καίσαρ Κονεμένος, γιὸς τοῦ μακαρίτη Ν. Κονεμένου, εἶχε τὴν καλοσύνη νὰ μᾶς στείλῃ ἓνα γράμμα τοῦ Καμπύση πρὸς τὸν πατέρα του, πού τὸ δημοσιεύουμε πρόθυμα, εὐχαριστώντας τον καὶ δημόσια γιὰ τὸ πολῦτιμο αὐτὸ γράμμα πού μᾶς ἐμπιστεύθηκε. Ὁ κ. Κ. Κονεμένος μᾶς γράφει πὼς ἔχει κι ἄλλες πολλὰς ἐπιστολὰς τοῦ μακαρίτη πατέρα του «ἀξίας δημοσιεύσεως» κ' ἐλπίζουμε νὰ μᾶς τίς στείλῃ κι αὐτές.

ὁδὸς Οἰκονόμου 15 Ἀθήνα.

Σεβαστέ μου κ. Κονεμένε,

Ἐνάμιση μῆνα τώρα, ἂν ἐξαίρεσει κανεὶς δυὸ τρεῖς μέρες πού ἔρριξε χιόνι, ἔχουμε ἀνοιξη, ἥλιο καὶ ζεστασιά, κ' ἐγὼ ἐνάμιση μῆνα ἔχω ἓνα βρογχικὸ συνάχι καὶ ἰφλουέντζα κι ὅλο βήχῳ καὶ κονιεύω ἀληθινὰ νὰ γίνω νευρικός με τέτια κατάσταση.

Μέσα στὸν ἐνάμιση ἀπὸ τὸ μῆνα εἶχα τὴν εὐτυχία νὰ λάβω τὸ γράμμα σου καὶ τὴν εἰκόνα σου. Τὴν ἔχω στὸ γραφεῖο μου καὶ σ' εὐχαριστῶ πολὺ πολὺ. Θὰ εἶναι βέβαια ἐκεῖνη πού εἶχατε σηκώσει στὴν Πάτρα στὰ 1876. Ἡ ἔκφρασή της μοῦ φαίνεται καὶ πολὺ γλυκεῖα καὶ πολὺ ζωνερή· ἂν εἴσουν τότες πιδ γλυκὸς καὶ ζωηρός, νιώθω πὼς θὰ εἴσουν ἀληθινὰ ἄντρας. Πρέπει νὰποφασίσῃς νὰ σηκώσεις καὶ τώρα μιὰν ἄλλη καὶ νὰ μοῦ στείλῃς ἄλλο ἓνα ἀντίτυπο. Ρωτοῦσα γιὰ σένα τὸν κ. Μαρμπίλη καὶ τὸν κ. Πασαγιάννη πού εὐτύχησε νὰ σὲ γνωρίσει προσωπικῶς στοὺς Κορυφούς καὶ μοῦπαν, πὼς πολὺ πολὺ καλὰ στέκεσαι καὶ τώρα.

... Ἀκόμα καὶ τὸ ἀξέχαστό μου ἐκεῖνο διήγημα γιὰ τὸν περιέργο ἄνθρωπο τοῦ χιβαρτάουν, αἰστάνομουν, πὼς εἶταν τὸ καλλιτεχνικὸ ξεχείλισμα κάποιας ἐπιστημονικῆς μέθης. — Ξέρω τόσο λίγα, πού ντεριέμαι νὰ λέω καὶ τὴν ἀπλή μου τὴν ἰδέα, ἀπάνω σὲ ζητήματα ἐπιστημονικά. Ὅμως μαντέβω πιά τὰ περσότερο. Σπούδασα τόσο λίγο τὴ φυσιογνωσία καὶ τὴ συγκριτικὴ ἀνατομία κι ἡ μεγαλητέρα μου λύπη σήμερις εἶναι πού δὲν ἔχω καθόλου καιρό, νὰ ἐξακολουθίσω τὴ σπουδὴ μου καὶ σ' αὐτὰ τὰ εἶδη τῆς ἐπιστήμης. 7 1/2 ὥρες τὴν ἡμέρα, μοῦ τρώει ἐργασία τοῦ γραφείου στὸ Ὑπουργεῖο πού ἐργάζομαι *), καταλαβαίνεις τώρα, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀποπνευκτικὴ ἀπὸ τὴν κούραση, κουράγιο καὶ διάθεση! . . .

Μὰ κ' ἐσύ, σεβαστέ μου κ. Κονεμένε, γιατί ἀφησες πιά, ἂν τὴν ἀφῃσες, τὴν τέχνη; Εἶχε κ' ἔχει τόση ἀνάγκη ἀπὸ τὸ μερτικό σου, πού θὰ τῆς πρόσφερνες, ἡ φτωχιά ἀπὸ τὴν θεά. Ἐγὼ τὸ αἰστάνομαι καὶ τὸ λέω καὶ ἔχω μυστικὰ προαίσθησι πὼς κάποια μέρα θὰ

*) Σημ. τοῦ «Νουμά». Ὁ Καμπύσης εἶταν τότες ὑπάλληλος στὸ Ὑπουργεῖο τῶν Οἰκονομικῶν.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΙΔΡΥΘΗΚΕ ΣΤΗ 1903

ΒΓΑΙΝΕΙ ΔΥΟ ΦΟΡΕΣ ΤΟ ΜΗΝ

διοικήτης, εκδότης και διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ταχυτικοί συντάκτες: ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ,
Γ. ΦΤΕΡΗΣ, ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ,
ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ Α. ΣΤΕΪΝΜΕΤΖ

Γραφεία: Κολοκοτρώνη 25β

(Χαρτοπωλείο Γ. Ξανθουδάκη)

Επιστολές, επιταγές κτλ. παρακαλούμε να διευθύνονται: Δημ. Π. Ταγκόπουλο Poste Restante Έξωτερικού, Αθήνα.

ΣΥΝΤΡΟΜΕΣ:

Για την Ελλάδα	δρ.	30	το χρόνο.
	"	15	το εξάμηνο.
	"	8	το τρίμηνο.
Για την Αγγλία & Αίγυπτο	£	1	το χρόνο
	£	0,10	το εξάμηνο
Για την Αμερική	\$	5	το χρόνο
	\$	3	το εξάμηνο

και για τα άλλα μέρη 40 φρ. τη χρονιά.

μᾶς ξαφνιάσει κάτι καινούργιο δικό σου και στην τέχνη.

Εγώ στίς ὥρες πού ἀδειάζω, γράφω κάτι τις. Τώρα πολεμάω ἕνα ποιητικό δράμα «Τὸ δαχτυλίδι τῆς μάνας.» Θὰ βγεῖ καλὸ, δὲ βγεῖ καλὸ! Ἀκόμα δὲν τολμῶ νὰν τὸ πῶ.

Τὸ γράμμα σου εὐάβατα τάγιαννιού ἀνήμερα. Εἴταν ἡ πιὸ εὐχάριστη εὐκὴ πού ἐλάβαινα κείνη τὴν ἡμέρα τῆς γιορτῆς μου, κ' ἐκείνη τὴν ἡμέρα εἴταν πού εἶχα τὸν περισσότερο βήχα καὶ τὴν περισσότερη καταροή. Τώρα εἶμαι κάπως καλύτερα. Μὲ σίγνωχορεῖ τόσο ἀφρητὴ ἡ ἱφλουέντζα.

Συμπάθησέ με πού σοῦ γράφω ἔτσι, μὰ θὰ καταλαβαίνεις τί τραβῶ.

Σὲ χαιρετᾶω ἀπὸ τὴν καρδιά μου

Στίς 26 τοῦ Γενάρη 1898

Ὁ δικός σου

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΙΥΣΗΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΝΑ ΓΙΝΕΙ!...

Ἀγαπητέ Νουμά,

Νὰ μοῦ ἐπιτρέψεις, σὲ παρακαλῶ, μιὰν ἀπλὴ ἐρώτηση:

Δὲν μποροῦσαν οἱ λόγοί μας νὰ συγκεντρωθοῦν

σὲ κανένα μέρος καὶ νὰ μιλήσουν γιὰ τὸ Ντοστογιέφσκυ, ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἐκατόχρονων τῆς γέννησής του, ἢ μήπως δὲν ἔφθασαν ἀκόμα στὴν ἀπαιτούμενη πνευματικὴ ὀριμότητα γιὰ νὰνοῖξουν τὸ στόμα τους καὶ νὰ ποῦν δυὸ τρία λόγια γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Κολοσσού; Τὸ τελευταῖο φύλλο τῆς «Nouvelle Revue Française» εἶναι ἀφιερωμένο, ὁλόκληρο, στὴ μνήμη του. — Καὶ μεις, δηλ. οἱ λόγοί μας, πού σὲ κάπια ἔκκλησή τους ὑπογραμμένη ἀπ' ὅλους τους, βροντοφώνησαν ὅτι «εἴμαστε πνευματικὰ παδιὰ τῆς Ρωσσίας, κτλ.» δὲν μποροῦνε τίποτα νὰ προσφέρουν τὸ φόρο τοῦ θαυμασμοῦ τους πρὸς τὸ Μεγαλύτερο Ρώσσο;

Σὲ φημερίδες δὲν εἶδα τίποτα. Μονάχα ὁ Μπολσεβίκος ὁ Ρίζοσπάστης ἔγραψε. Καὶ πόσες ἄλλες φoρές, ἀκόμα, θὰ μᾶς βάλει τὰ γυαλιά!

Δικός σου

ΓΙΑΝ. ΚΟΤΣΙΚΑΣ

Ἀθήνα, 5)2)22

ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

24*)

... λεξοῦλα καὶ νὰ κάμουν θόρυβο. Γι' αὐτὸ ἐπέμεινα νὰ ξανακυττάξῃς τὸ λεξικό αὐτό.

Τίς λέξεις πού σοῦ ἔστειλα δὲν τίς χρειάζομαι.

Γιὰ Παρίσι δὲν κάνω σκέψι, γιατί δὲν εἶναι εὐκολο τὸ πρᾶγμα, μᾶλλον γιὰ τὴν Ἑλλάδα λογαριάζω ἀφοῦ ἀπέτυχε ὁ σκοπός μου ἐδῶ. Γιὰ τὴν ἀντάμωσί μας μὴν εἶσαι ἀπαισιόδοξος, μὴ βιάζεσαι γιὰ νὰ γίνῃ ὅπως πρέπη.

«Παναθήναια» δὲν λαβαίνω, οὔτε ἄλλο τίποτε. Ποιὸς μὲ θυμᾶται πιά καὶ ποιὸς μὲ χρειάζεται; Νὰ μεταφράσω δὲν ἔχω ὄρεξι γιατί δὲν ἔχω πού νὰ τὸ τυπώσω. Ἐστειλα πέρυσσι μεταφράσι τῆς «Μαύρης Γαλῆρας» τοῦ Raabe καὶ τυπώθηκε, ἀλλὰ τῆς ἀπανοεῖται, μοῦ σιέλλουν μόνο τὸ φύλλο γιὰ νὰ βλέπω τί ἀηδίες γίνονται κάτω. Raabe ἀκριβῶς διαβίζω τώρα καὶ εἶμαι μαγευμένος μ' αὐτόν. Ἐπιχείρησα νὰ μεταφράσω τὸ «R. u V. auf dem Dorfe» τοῦ Keller ἀλλὰ εἶδα πῶς δὲν μπορῶ νὰ ἀποδώσω τὸ ὕφος του καὶ τὸ παράτησα. Ἐν γένει δὲν ἔχω ὄρεξι νὰ μεταφράσω πιά. Ἐχω παλιὰς μεταφράσεις πού θέλουν ἐπεξεργασία, ἀλλὰ μὴν ἔχοντας πού νὰ τὲς τυπώσω δὲν μπορῶ νὰρῶ τὴν ὄρεξι. Ἐξ ἄλλου ἔχω ἕνα οἰχέδιο μικροῦ ρομάντσου τὸ ὁποῖον θέλω ν' ἀρχίσω ἀλλὰ τὸ κρῶ πού παγώνει τὴν ὄρεξι, μὴν ξεχνᾷς ὅτι εἶμαι παιδί

*) Σημ. τοῦ «Νουμά». Ἀπὸ τὸ γράμμα αὐτὸ λείπει ἡ ἀρχή. Μᾶς τὴν ἔστειλε, δὲ μᾶς τὴν ἔστειλε ὁ κ Ντίντριχ, δὲ θυμόμαστε. Τὸ ζήτημα εἶναι πῶς ὅσο κι ἂν ψάξουμε δὲν μπορέσαμε νὰν τὴν βροῦμε κ' ἔτσι, ἀναγκαστικά, τὸ δημοσιεύουμε λειψό.